

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA – ZAJĘCIA PRAKTYCZNO-TECHNICZNE

klasa IV szkoły podstawowej

rok szkolny 2026/2027

Przedmiotowy system oceniania z zajęć praktyczno-technicznych opracowany jest na podstawie obowiązującej podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej oraz Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania.

Zajęcia praktyczno-techniczne są nowym przedmiotem realizowanym od roku szkolnego 2026/2027. W klasach IV–VI są prowadzone w wymiarze 2 godzin tygodniowo.

1. Obszary aktywności ucznia podlegające ocenie:

- rozpoznawanie problemów i potrzeb, które mogą być rozwiązane za pomocą działań technicznych;
- projektowanie rozwiązań technicznych;
- tworzenie szkiców i prostych dokumentacji technicznych;
- planowanie kolejnych etapów pracy;
- dobór materiałów, narzędzi i sposobów wykonania;
- organizacja stanowiska pracy;
- bezpieczne posługiwanie się narzędziami i urządzeniami;
- wykonywanie wytworów technicznych;
- dokładność i precyzja wykonywania czynności;
- funkcjonalność i estetyka wytworu;
- prezentowanie wykonanej pracy;
- analizowanie i ocenianie własnego rozwiązania;
- wprowadzanie modyfikacji i usprawnień;
- rozpoznawanie podstawowych usterek i nieprawidłowości;
- wykonywanie prostych czynności konserwacyjnych;
- racjonalne gospodarowanie materiałami, energią i czasem;
- ponowne wykorzystywanie materiałów i ograniczanie ilości odpadów;
- odpowiedzialne postępowanie z odpadami;
- bezpieczne uczestnictwo w ruchu drogowym;
- znajomość podstawowych zasad dotyczących pieszych i rowerzystów;
- współpraca w parach i grupach;
- samodzielność i odpowiedzialność;
- kreatywność i sprawczość;
- dokonywanie samooceny i wyciąganie wniosków.

2. Formy aktywności ucznia podlegające ocenie:

- praktyczne zadania techniczne;
- wykonywanie wytworów;
- projekty techniczne;
- zadania konstrukcyjne;
- zadania użytkowe;
- zadania elektryczne lub elektroniczne;
- zadania ekologiczne;

- szkice i rysunki techniczne;
- planowanie pracy;
- ćwiczenia praktyczne;
- zadania dotyczące bezpieczeństwa;
- zadania dotyczące ruchu drogowego;
- obserwacja działania urządzeń;
- proste czynności konserwacyjne;
- rozpoznawanie usterek;
- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca grupowa;
- prezentacja efektów pracy;
- samoocena;
- aktywność podczas zajęć.

Nowa podstawa przewiduje, aby w trakcie klas IV–VI uczeń wykonał co najmniej jedno zadanie z każdej z czterech kategorii: **konstrukcyjne, użytkowe, elektryczne lub elektroniczne oraz ekologiczne.**

3. Sposoby oceniania:

- ocena wyrażona stopniem w skali 1–6;
- informacja zwrotna;
- ocena opisowa wspomagająca;
- samoocena ucznia;
- ocena koleżeńska – w formach stosowanych przez nauczyciela;

W przypadku zajęć praktyczno-technicznych szczególne znaczenie ma ocenianie procesu działania ucznia, a nie wyłącznie wyglądu końcowego produktu.

4. Kryteria oceniania prac praktycznych:

Celujący – 6

Uczeń:

- samodzielnie rozpoznaje problem i proponuje własne rozwiązanie;
- twórczo wykorzystuje poznane wiadomości i umiejętności;
- prawidłowo planuje pracę;
- właściwie dobiera materiały i narzędzia;
- bezpiecznie i sprawnie wykonuje czynności praktyczne;
- potrafi modyfikować i udoskonalać swoje rozwiązanie;
- uzasadnia przyjęte rozwiązania;
- samodzielnie ocenia efekt swojej pracy;
- potrafi wskazać wpływ zastosowanych rozwiązań na środowisko lub koszty.

Bardzo dobry – 5

Uczeń:

- samodzielnie planuje wykonanie zadania;
- prawidłowo dobiera materiały i narzędzia;
- sprawnie wykonuje czynności praktyczne;
- przestrzega zasad bezpieczeństwa;
- wykonuje wytwór funkcjonalnie i dokładnie;
- potrafi przedstawić przebieg pracy;
- dokonuje oceny wykonanego rozwiązania.

Dobry – 4

Uczeń:

- poprawnie wykonuje zadanie według instrukcji;
- właściwie korzysta z podstawowych narzędzi;
- przestrzega zasad bezpieczeństwa;
- potrafi zaplanować podstawowe czynności;
- wykonuje pracę poprawnie, choć mogą występować drobne niedokładności;
- przy niewielkiej pomocy nauczyciela rozwiązuje problemy pojawiające się podczas pracy.

Dostateczny – 3

Uczeń:

- wykonuje podstawowe czynności praktyczne;
- korzysta z narzędzi przy częściowej pomocy;
- zna podstawowe zasady bezpiecznej pracy;
- wykonuje proste zadania zgodnie z instrukcją;
- wymaga wskazówek przy planowaniu i organizacji pracy.

Dopuszczający – 2

Uczeń:

- podejmuje próbę wykonania zadania;
- wykonuje najprostsze czynności przy pomocy nauczyciela;
- zna podstawowe zasady bezpieczeństwa;
- wymaga częstego instruktażu;
- ma trudności z samodzielnym zaplanowaniem pracy.

Niedostateczny – 1

Uczeń:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności koniecznych do wykonania prostych zadań;

- nie podejmuje pracy lub nie wykonuje podstawowych czynności mimo pomocy;
- nie przestrzega podstawowych zasad bezpieczeństwa mimo wielokrotnych przypomnień.

5. Ocenianie projektów technicznych:

Projekt oceniany jest z uwzględnieniem:

- rozpoznania problemu;
- pomysłu na rozwiązanie;
- przygotowania szkicu lub planu;
- doboru materiałów i narzędzi;
- zaplanowania kolejności działań;
- organizacji stanowiska;
- bezpiecznego wykonania pracy;
- samodzielności;
- współpracy;
- funkcjonalności rozwiązania;
- dokładności wykonania;
- możliwości modyfikacji i ulepszenia;
- racjonalnego wykorzystania materiałów;
- wpływu rozwiązania na środowisko;
- prezentacji efektu;
- dokonania samooceny.

W przypadku pracy zespołowej uwzględnia się indywidualny wkład ucznia.

6. Doświadczenia edukacyjne:

W ramach zajęć uczeń uczestniczy w praktycznych działaniach umożliwiających zdobywanie doświadczenia technicznego.

W szczególności realizowane mogą być:

- zadania konstrukcyjne;
- zadania użytkowe;
- zadania elektryczne lub elektroniczne;
- zadania ekologiczne;
- modyfikowanie istniejących wytworów;
- przegląd i konserwacja wyposażenia pracowni;
- analiza problemu technicznego w najbliższym otoczeniu;
- poznawanie zawodów technicznych i zastosowań techniki;
- przegląd techniczny roweru;
- działania dotyczące bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Nowa podstawa przewiduje również co najmniej jedno zadanie polegające na identyfikacji problemu w najbliższym otoczeniu i przygotowaniu możliwych technicznych sposobów jego rozwiązania

7. Bezpieczeństwo i organizacja pracy:

Bezpieczne wykonywanie czynności praktycznych jest jednym z podstawowych elementów oceniania.

Uczeń powinien:

- znać zasady bezpiecznej pracy;
- prawidłowo przygotować stanowisko;
- właściwie posługiwać się narzędziami;
- stosować środki ochrony;
- utrzymywać porządek;
- reagować na zagrożenia;
- odpowiedzialnie korzystać z wyposażenia pracowni;
- stosować się do instrukcji nauczyciela.

8. Zrównoważone gospodarowanie materiałami:

Podczas oceniania uwzględnia się umiejętność:

- racjonalnego wykorzystania materiałów;
- ograniczania odpadów;
- ponownego wykorzystywania materiałów;
- segregowania odpadów;
- naprawiania prostych przedmiotów zamiast ich niepotrzebnego wyrzucania;
- oszczędnego gospodarowania energią i zasobami.

Są to elementy bezpośrednio przewidziane w nowej podstawie programowej zajęć praktyczno-technicznych.

9. Wychowanie komunikacyjne:

Ocenie podlegają wiadomości i umiejętności dotyczące:

- zasad bezpiecznego poruszania się pieszych;
- zasad ruchu drogowego dotyczących rowerzystów;
- znajomości podstawowych znaków i sygnałów drogowych;
- wyposażenia roweru;
- budowy roweru;
- zasad jego eksploatacji i konserwacji;
- bezpiecznego zachowania na drodze;
- reagowania w sytuacji zdarzenia drogowego.

10. Aktywność i sprawczość:

Ocenianiu podlega:

- podejmowanie inicjatywy;
- samodzielne poszukiwanie rozwiązań;
- wytrwałość w realizacji zadania;
- reagowanie na trudności;
- proponowanie zmian i ulepszeń;
- odpowiedzialność za własną pracę;

- współpraca z innymi.

11. Skala procentowa ocen wyrażonych stopniem:

- 0%–29% – niedostateczny;
- 30%–49% – dopuszczający;
- 50%–69% – dostateczny;
- 70%–84% – dobry;
- 85%–99% – bardzo dobry;
- 100% – celujący.

Dotyczy to sprawdzianów i innych pisemnych form sprawdzania wiedzy, dla których stosowana jest skala procentowa.

Dotyczy to sprawdzianów i innych pisemnych form sprawdzania wiedzy, dla których stosowana jest skala procentowa.

12. Dostosowanie wymagań edukacyjnych:

Wymagania dostosowuje się do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia zgodnie z opinią lub orzeczeniem poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Dostosowanie może dotyczyć:

- stopnia trudności zadania;
- liczby czynności;
- sposobu przekazywania instrukcji;
- czasu pracy;
- sprawdzania wiadomości;
- zakresu wymaganej samodzielności;
- sposobu wykonania zadania.

13. Ocena śródroczna i roczna:

Ocena klasyfikacyjna wynika z j obserwacji pracy ucznia i stopnia opanowania wiadomości oraz umiejętności.

Uwzględnia się przede wszystkim:

- umiejętności praktyczne;
- samodzielność;
- postępy;
- wykonywanie projektów i zadań praktycznych;
- bezpieczeństwo pracy;
- umiejętność zastosowania wiedzy;
- odpowiedzialność;
- współpracę;
- aktywność i zaangażowanie.

Ocena śródroczna/ końcoworoczna wg średniej:

- 0- 1,50 niedostateczny;
- 1,51- 2,60 dopuszczający;
- 2,61- 3,60 dostateczny;
- 3,61- 4,60 dobry;
- 4,61- 5,50 bardzo dobry;
- powyżej 5,50 celujący.

Średnia ocen nie stanowi głównego wyznacznika oceny semestralnej i rocznej, jest jedynie wskazówką ułatwiającą jej wystawienie.

14. Poprawa ocen:

Uczeń może poprawić ocenę zgodnie z zasadami określonymi w WSO.

W przypadku oceny z zadania praktycznego poprawa może polegać na:

- ponownym wykonaniu zadania;
- uzupełnieniu brakujących elementów;
- poprawieniu funkcjonalności wytworu;
- wykonaniu zadania o porównywalnym stopniu trudności.

15. Zasady ogólne:

- Ocenie podlegają wiadomości i umiejętności.
- Nauczyciel uwzględnia indywidualne możliwości i tempo pracy ucznia.
- Zadania są różnicowane pod względem stopnia trudności.
- Uczeń otrzymuje informację zwrotną dotyczącą wykonanej pracy.
- Kryteria oceniania projektu lub większego zadania są podawane przed rozpoczęciem pracy.
- W pracy grupowej oceniany może być zarówno efekt zespołowy, jak i indywidualny wkład ucznia.
- Szczególną wagę przywiązuje się do bezpieczeństwa, samodzielności, odpowiedzialności i praktycznego zastosowania wiedzy.

16. Postanowienia końcowe:

Przedmiotowy system oceniania stanowi uszczegółowienie zasad oceniania określonych w Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania i statucie szkoły.

W sprawach nieujętych w PSO stosuje się przepisy prawa oświatowego oraz postanowienia obowiązujących w szkole dokumentów wewnętrznych.

Dorota Kaczor